

Kertész Éva

Gyógyszerügyek felügyelői most és mindig

A hatósági munka csak látszólag szól jogszabályokról, rendeletekről, szankciókról. A nap végén mindig ott van a beteg, akinek a gyógyulásához a mindenkor hatóság is hozzájárul. Erről az erős kapcsolódásról, szigorról, gyógyszerhiányról és megoldásra váró feladatokról beszélgettünk dr. Kőszeginé dr. Szalai Hildával és dr. El Koulali Zakariással.

A Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság alapításának 100. évfordulója alkalmából a sokszínű gyógyszerággazat ismert szereplőit kérdezzük a számukra legfontosabb feladatokról. A sok részletből így lesz teljes egészé a születésnapra a torta, amely a Társaság elmúlt évszázadát és a jövő lehetőségeit jelképezi.

Dr. Kőszeginé dr. Szalai Hilda

Pályafutása alatt, vagyis 1979-től 2018-ig mindvégig hű maradt a hatósági munkához és a kezdeti időtől eltekintve vezetői pozícióban. Melyik volt a legnehezebb időszak?

A gyógyszerhatósági munka „békeidőben” sem nélküli az izgalmakat és stresszhelyzeteket szinte egyik munkakörben sem, de a döntési felelősséggel bíró vezetőkre ez még fokozottabban igaz. Az OGYI 2011-ben megszűnt mint önálló entitás, beleolvadt az akkor felállított GYEMSZI-be, és engem neveztek ki a gyógyszerészeti főigazgatóság élére. Az átalakulással járó bizonytalanság hatására sok munkatársunk távozott, illetve vonult nyugdíjba. A gyógyszerhatósági működés fenntartásának és fokozatos javításának felelőssége nekem is sok álmatlan éjszakát okozott, azonban kellő együttműködéssel, diplomáciával rövid idő alatt kialakítottuk a GYEMSZI-n belüli „modus vivendi”-t, stabilizáltuk szakembergárdánkat és biztosítani tudtuk munkatársaink számára a nyugodt munkavégzés feltételeit.

Milyen feladatok vártak Önre?

Az OGYI a GYEMSZI-be történt beolvadás előtt legendásan rossz határidőtartó volt. Az egyik legfontosabb feladatom, melyet mindenképpen meg akartam oldani a megfelelő határidőtartás elérése volt, melynek érdekében drákói szigort vezettem be. Hetente kellett minden munkatársnak, és minden vezetőnek monitoroznia és jelentenie, hogy a feladatok hány százalékát adta le határidőre. Az önbevallás nem olyan könnyű senki számára, de az egyre javuló eredmények jelentős motiváló erővel is bírtak. Így is közel másfél évre volt szükség, hogy hátralékainkat ledolgozzuk, és minden óraműpontossággal működjék.

Dr. Kőszeginé dr. Szalai Hilda, a gyógyszerészeti főigazgatóság vezetője (2011–2018), GYEMSZI

Ezekben az években jellemző volt a gyógyszerhiány, ahogyan az ágazatnak most is szembe kell néznie ezzel a problémával. Milyen megoldás született akkor?

2010-ben gyakorlatilag csödközelő helyzet volt az országban, a konszolidálás gyógyszerpiaci megszorításokkal is járt, ami a gyógyszerek árszínvonalának csökkenéséhez vezetett, és a termelés tervezhetőségére is negatív kihatással volt. Az alacsonyabb árszínvonal a gyógyszerkassza szempontjából előnyös volt, a kisebb rentabilitás viszont piacunkat különösen érzékenyvé tette a hiányhelyzetek súlyosabb megjelenésére. Az

ilyen helyzetek megelőzésére a jogalkotó megerősítette intézetünk jogköreit, például a kórházi, nagykereskedelmi és gyártói készletek monitorozásával, a készletek újraelosztásának jogával és a kivitel megtiltásának jogával. Élünk a helyettesítő gyógyszerkontingensek behozatalának engedélyezésére vonatkozó jogosítványunkkal is, és ellátásfelügyeleti eljárásokkal köteleztük a forgalomba hozatali engedély jogosultjait, hogy azt a mennyiséget, amire a magyar betegeknek szüksége volt, a hazai piacon hozzák forgalomba.

„Nagyon kell vigyázni, hogy a legális láncba ne kerüljön hamisított gyógyszer.”

Tapasztalata szerint milyen vadhajtasokkal járt a gyógyszerhiány?

A gyógyszerhiány már önmagában is a gyógyszerpiac egyfajta vadhajtása, ami mögött gyakran pénzügyi megfontolások húzódnak meg. A legális gyógyszerhiánya mint piaci űr esetenként tovább fokozhatja a hamis gyógyszerek forgalmazásának kockázatát. Mivel a hamisított gyógyszerek abszolút közegészségügyi kockázatot képviselnek, minden lehetséges mó-

don felléptünk, és intézetünk ma is fellép visszaszorításuk érdekében. A NAV-val, rendőrséggel, a Hamisítás Elleni Nemzeti Testülettel való együttműködés több ízben segített és ma is segít kideríteni, kik szállítanak/gyártanak és kiknek esetleg nagyobb mennyiséget, amit aztán itthon terítenek. A hamisított gyógyszereket forgalmazó honlapok letiltására vonatkozó jogi felhatalmazásunkkal azonban sajnos csak átmeneti eredményeket lehetett elérni. Meggyőződésem, hogy a hamis gyógyszerek internetes forgalmazása ellen elsősorban a lakosság nagyobb tudatosságának kiépítésével lehet védekezni.

Pályafutása aktívan támogatta az MGYT munkáját. Miben látja a Társaság jelentőségét?

Nagyon nagyra értékelem az MGYT azon erőfeszítéseit, hogy a különböző szakterületeken dolgozó gyógyszerészek számára fórumot biztosít a találkozásra, eszmecserére, és továbbképzésüket is hatékonyan mozdítja elő. Mindemellett hozzájárul a magyar gyógyszerészeti szaknyelv ápolásához és fejlődéséhez. Fontosnak tartom továbbá azt is, hogy a szervezet pályázatokkal és versenyekkel vonja be a fiatal gyógyszerészeket a Társaság életébe.